



Zvýšení poplatku za odvod půdy je trochu problematické

Média jsou v poslední době plná vládního tažení proti provozovatelům fotovoltaických elektráren. Hlavní body této kampaně, jako zrušení podpory výrobcům nad 30 kWp, zavedení 26procentní „daně ze zisku“ formou odvodu a úplné zrušení podpory tzv. ostrovních systémů, jsou známé.

Méně známé však už je, že současně vládní tzv. malé novely zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů, v současné době projednávané jako sněmovní tisk číslo 145, jenž byl v době psaní tohoto článku v Senátu, je i novela zákona o ochraně zemědělského půdního fondu (dále jen „ZoOZPF“). Předseda Senátu, Milan Štěch, již avizoval, že senátoři se pravděpodobně zdrží hlasování a ani prezident podle všeho návrh novely vetovat nebude. Boj proti slunečním elektrárnám tak opět položil na stůl vládní novely ZoOZPF, kterou projednávala Poslanecká sněmovna v minulém funkčním

období jako sněmovní tisk 652. Asi první, co při porovnání obou návrhů každého upoutá, je jejich rozsah. Zatímco novela z roku 2008 představovala komplexní systematickou novely reagující na nedostatky ZoOZPF, upravující výkon veřejné správy a upřesňující sporné otázky, současná novela zabírá pouze jednu a půl stránky formátu A4 (oproti 13 původního návrhu). Na tomto místě si je tak třeba položit otázku, jestli je opravdu v rámci snahy o omezení výstavby fotovoltaických elektráren třeba zpřísnovat podmínky pro odvod půdy ze zemědělského fondu, případně jestli proklamovaný záměr neslouží jen jako zástěrka pro méně



bohulibý cíl, jako je například naplnění státní pokladny.

Úprava odvodu půdy je poněkud nadbytečná

Vládní, zčásti již schválené úpravy zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů a zákona o daních z příjmů podle mého názoru znamenají faktický konec výstavby nových fotovoltaických elektráren v České republice. Nedokážu si totiž představit investora, který dobrovolně začne budovat novou fotovoltaickou elektrárnu s výkonem nad 30 kWp v zemi, kde mu stát nejenže negarantuje výkupní ceny, ale zároveň zruší daňové prázdničky a přikazuje mu odpisovat solární panely po dobu 20 let (do 1. 1. 2011 to bylo 10 let). Úprava ZoOZPF se tak jeví jako přinejmenším nadbytečná. Ve své odpovědi na interpelaci sociálnědemokratického poslance Jana Látky se premiér Nečas vyjádřil v tom smyslu, že je potřeba zpomalit zábery zemědělské půdy na našem území

a využít návrhu staré vlády k zastavení fotovoltaického boomu. Nicméně se však zdá, že čeští zákonodárci pro solární panel nevidí dům, respektive vidět nechtějí. Je totiž jasné, že současní provozovatelé fotovoltaických elektráren odvodů za odnětí půdy ze zemědělského fondu již zaplatili a další solární elektrárny se podle všeho stavět nebudou. Pokud ano, bude se jednat o malé výroby umístěné na střechách domácností. V čem je tedy navrhovaná úprava nová? Komplexní pozměňovací návrh Hospodářského výboru Parlamentu České republiky doplnil původní znění návrhu novely o tolik diskutovaný odvod ve výši 26 procent, respektive 28 procent, z elektřiny vyrobené pomocí slunečního záření, zároveň však navrhuje radikálně změnit výpočet odvodů za odebrání půdy ze zemědělského fondu. Za současné právní úpravy, pokud někdo chce použít v nezastavěném území část území pro například stavbu domu nebo logistického centra, musí mít souhlas s odnětím půdy ze zemědělského půdního fondu od příslušného orgánu ochrany zemědělského půdního fondu (většinou obecní úřad), jenž jej vydá na žádost, v jejímž rámci také určí výši odvodu za odnětí půdy. Výše odvodu se přitom dosavadně určuje tak, že se podle části A přílohy ZoOZPF stanoví tzv. základní hodnotový ukazatel na jeden hektar výměry, přičemž tento základní hodnotový ukazatel je určen zejména kvalitou půdy. Pokud se odváděná půda nachází v chráněných oblastech, například v národních parcích nebo chráněných oblastí přirozené akumulace podzemních a povrchových vod, vynásobí se tento základní hodnotový ukazatel příslušným koeficientem. ZoOZPF zná i výjimečné případy snížení odvodu, například při zasažení území ropnými látkami nebo spady z průmyslových exhalací. Takto určená částka se posléze vynásobí výměrou odvedené půdy.

Vedlejším efektem je naplnění státní pokladny

Novela však tento systém zcela inovuje v tom smyslu, že jako základ pro výpočet bude sloužit příloha č. 22 oceňovací vyhlášky č. 3/2008 Sb., v platném znění. Již tato vyhláška sama o sobě základ pro výpočet odvodu citelně zvyšuje. Následně dochází k výpočtu podle dosavadní metodiky, ale na samotném závěru (tedy když je hodnota odvodu nejvyšší) se mezivýpočet vynásobí koeficientem třídy ochrany, jehož hodnota se pohybuje od 2 u půdy s velmi nízkou produkční schopností (např. šterkovité nebo kamenné půdy) až po 9 u nejúrodnější půdy (např. černozemě v rovinatých oblastech). Důležité je si také uvědomit, že oproti současné

úpravě, kdy se počítá v rádech hektarů, resp. základní jednotkou pro výpočet odvodu je jeden hektar, navrhovaná úprava počítá se základní jednotkou jeden metr, což velmi zkomplikuje výpočet samotného odvodu a navíc může znamenat další zvýšení ceny odvodu. Pozoruhodnou novinkou je také skutečnost, že zatímco v současnosti 40 procent odvodů za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu je příjmem rozpočtu obce, v jejímž obvodu se odnímaná půda nachází, a zbytek je příjmem Státního fondu životního prostředí České republiky, nová úprava navrhuje předmětné ustanovení zákona změnit v tom smyslu, že napříště část odvodů ve výši 75 procent bude příjmem státního rozpočtu, 15 procent příjmem rozpočtu Státního fondu životního prostředí České republiky a jen 10 procent příjmem rozpočtu obce, v jejímž obvodu se odnímaná půda nachází. Z takto navrženého rozdělení odvodů je zcela zřejmé, že minimálně vedlejším, ne-li hlavním důvodem pro změnu výše odvodů je naplnění státní pokladny. O rozsahu zvýšení poplatků za odvodů ze zemědělského půdního fondu si můžeme udělat obrázek také z toho, že pokud nemají být obce na reformně tratné, mělo by navrhovaných 10 procent plánovaných odvodů představovat dřívějších 40 procent. Hrubým počtem se tak dostáváme na de facto čtyřnásobné zvýšení poplatků. Za povšimnutí také stojí hned následující věta předmětného ustanovení, která stanoví, že odvodů, které jsou příjmem rozpočtu obce, mohou být použity jen pro zlepšení životního prostředí v obci a pro ochranu a obnovu přírody a krajiny. Pro část odvodů plynoucí do státního rozpočtu však takováto podmínka již chybí.

Nová překážka rozvoji podnikání

Hlavní problém navrhované úpravy tak spatřuji v tom, že pod hlavičkou boje s provozovateli fotovoltaických elektráren dochází k umělému a neodůvodněnému navýšování plateb za odvod půdy z půdního fondu, což ve skutečnosti bude znamenat jen prodražení projektů. Je určitě bláhové se domnívat, že pokud se někdo rozhodne stavět na „zelené louce“, odradí jej čtyřnásobné zvýšení odvodu za půdu. Vláda tak sice na jedné straně deklaruje podporu podnikatelů, na straně druhé jim však klade nové administrativní a finanční překážky. Ve skutečnosti tak jediným dopadem bude prodražení investice, která se bude podnikateli o to déle vracet, popř. prodražení ceny nemovitostí pro domácnosti, protože je jasné, že developeři toto navýšení promítnou do svých konečných cen.

Mgr. Jiří Bárta, LL.M., advokát
Bpv Braun Partners, s. r. o.